

lag for at vikaren beholder egenandeler og trygderefusjoner ubeskåret, hvilket representerer bredere vilkår for å være vikar.

SOPs anbefaling til fastleger om å inngå vikarberedskapsordninger synes å ha flere positive sider. Mange fastleger har etter innføringen av fastlegeordningen gitt uttrykk for behov for å hegne om sin pasientliste. En gjensidig forpliktende vikarberedskapsavtale inngås derfor gjerne med andre leger man kjenner. Dette gir legen sikkerhet i forhold til egen pasientpopulasjon, og legens eget hjelpepersonell kan få en rolle under legens fravær som henvisningssentral og tilrettelegger. Overlates pasientene til kommunens tilfeldige valg av vikar, blir forholdene mer uklare.

II Vilkår for rett til ytelser

SOP vil fra 1.1. 2002 stille organisatoriske vilkår for ytelsene sykehjelp, stønad ved svangerskap/nedkomst og omsorgsstønad ved adopsjon.

Følgende presisering vil bli gjort gjeldende:

Ytelsene under § 9 vil fra 1.1. 2002 bli praktisert slik at leger som driver kurativ praksis fra kontor utenfor institusjon som selvstendig virksomhet med kommunal fastlegeavtale eller fylkeskommunal avtale for legespesialister, har rett til sykehjelp, stønad ved svangerskap/nedkomst og omsorgsstønad ved adopsjon.

Andre leger som driver praksis fra kontor utenfor institusjon har også rett til slike ytelser forutsatt at de driver kurativ praksis som personlig næringsdrivende.

I tabell 1 skisseres i hovedtrekk virkningen av den praksisen som legges til grunn fra 1.1. 2002. Ev. tilfeller faller på siden av de som er skissert i tabellen, vil bli vurdert individuelt.

For dem som ikke finner mulighet for å organisere seg på en måte som sikrer ytelser fra SOP, gjøres det oppmerksom på at sykeavbruddsforsikring kan tegnes i privat forsikringsselskap, herunder bl.a. gjennom Legeforsikringen.

Les mer i Tidsskrift for Den norske lægeforening, nr. 16/2001, side 1973. Nærmere informasjon om ytelsene kan fås ved henvendelse til Legeforeningens sekretariat, telefon 23 10 90 00.

Einar Espolin Johnson
Økonomiavdelingen

Mer kreftrisiko for mindre penger ved bruk av rulletobakk

Rulletobakk utgjør omtrent 50 % av det norske tobakksforbruket. Tobakksfritt presenterte nylig en ny undersøkelse om bruken av rulletobakk.

Rulletobakk gir høyere kreftrisiko, mer lungekreft og større avhengighet fordi den inneholder nesten dobbelt så mye tjære og nikotin som ferdigsigaretter. Til tross for dette er rulletobakk langt rimeligere enn sigaretter. Norge er et av de ytterst få land i Europa der det røykes rulletobakk.

Ønsker avgiftsøkning

Årlig rammes mer enn 1 000 nordmenn av lungekreft. Hovedårsaken er røyking, og rulletobakk er enda farligere enn ferdigsigaretter.

– Arbeid mot røyking er en av Den norske lægeforenings store oppgaver, sier president Hans Petter Aarseth. – Det har i den senere tid vært mye politisk debatt om forskjellsnorge, men man glemmer å snakke om de sosiale og demografiske forskjellene. De som

rammes av denne sosiale skjevheten er også den gruppen som røyker rulletobakk, sier han.

Aarseth mener at en skikkelig avgift på rulletobakk vil kunne bidra til å endre de sosiale forskjellene på uhelse.

– Rulletobakken er en sosial fiende og det er veldig viktig å få frem det sosiale aspektet, sier han.

Forbud utenkelig

– Det vil være utenkelig å forby rulletobakk, sier Tore Sanner, leder i Tobakksfritt. – Derimot ønsker vi å arbeide for å få ned forbruket gjennom økte avgifter. Gjennom avgiftspolitikken gir myndighetene indirekte et signal om at dette ikke er så farlig, men rullings er helt klart det farligste røykeproduktet, mener Sanner.

Han mener det er gledelig at det er lav rekruttering til rullingsrøykere blant ungdom, selv om rekrutteringen er noe større utenfor byene. Avgiftsøkninger vil påskynde endringer og føre til hurtigere nedgang i bruken av rulletobakk.

Flere menn enn kvinner

Ellen Juul Andersen, nestleder i Tobakksfritt, presenterte ferske tall fra en telefonomnibus utført i et landsrepresentativt utvalg på 1 000 personer over 15 år. 29 % av de spurte var dagligrøykere, 9 % av og til-røykere. Resultatet av undersøkelsen viser at halvparten av de mannlige dagligrøykerne oppgir at de røyker rulletobakk, mens dette er tilfellet for 36 % av kvinnene. Rullings er rimeligere, drøyere og smaker bedre, sier brukerne. 17 % av oslorøykerne røyker rullings. Hovedtyngden av rullingsbrukerne bor nord for Trondheim, tjener under 300 000 kroner og har lav utdanning. Flertallet er 40 år og eldre.

Omnibusundersøkelsen ble gjennomført av Markeds- og mediainstituttet (MMI) i november.

Lise B. Johannessen
Informasjonsavdelingen